

Ariane Schluter speelt als Zerline eredivisie

Acteren is geen topsport, en zeker geen wedstrijd. Het onderling vergelijken van acteerprestaties is dan ook not done, een heikel punt. De ene topactrice kan in een grote, prestigieuze voorstelling hopeloos verdwalen (zie Ria Eimers in Breekbaar van het Zuidelijk Toneel), de ander kan in een kleine, vestzaktheater-productie tot aan de sterren reiken.

Ariane Schluter is haar naam. Al vaker geroemd om haar acteren. Twee keer achtereens de Theo d'Or gewonnen en toch altijd een zekere mate van Hollandse nuchterheid behouden. Ze speelt nu een monoloog in de voorstelling De dienstmeid Zerline, een kleine productie van Orkater in regie van Jos van Kan, met muziek van Micha Hamel. Hamel componeerde een paar rake riedels voor schuiftrumpet.

De man die de schuiftrumpet bespeelt (Koen Kaptijn) is ook de tegenspeler en toehoorder van Schluter. De bofkont. Maar gelukkig zitten er in het zaaltje ook mensen op de tribune, want interactie tussen toneelspeler en publiek is gelukkigerwijs onvermijdelijk.

En zo zit je dus op een gelukzalige herfstavond zo maar gratis en voor niks te kijken en te luisteren naar een fantasievol verhaal, gebracht door een fantastische actrice.

Over de dienstmeid Zerline, door de Oostenrijkse schrijver Hermann Broch in 1950 als onderdeel van zijn verhalenbundel Die Schuldlosen gecreëerd. Opstandig meisje in dienst bij adellijke familie, weggestopt in de krochten van het huis, verlangend naar een grote hartstocht, en een beetje aanzien.

In deze voorstelling is dat huis met gouden muren prachtig vormgegeven door Michiel Voet - een decor van doorgangetjes, nissen en achterkamertjes, gevat in licht van goudbrokaat.

Zerline. Dag- en nachtdromend over pure passie. Verleidster van de minnaar van de vrouw des huizes, de deftige barones met haar gemanicuurde handen. Maar ook Zerlines door boenen rood geworden handen kunnen goed overweg met opgefokt mannenvlees.

Waarom is Ariane Schluter, deze eredivisie-actrice, zo goed? Door haar voorbeeldige tekstbehandeling, en tekstbeheersing, en het vermogen in die tekst leven te brengen, de woorden te ondersteunen met een verfijnde, nergens overdreven mimiek en lichaamstaal. In deze vorm van muzikaal literair theater, waaraan toch altijd ook iets deftigs en keurigs kleeft, is dat onontbeerlijk.

Schluter beschikt daarbij over een aangeboren aantrekkingskracht, die zich niet eens zozeer in het dagelijks leven als wel op een toneelpodium ten volle ontvouwt. Achter haar openheid zit ook altijd iets geheimzinnigs verborgen, alsof ze iets achterhoudt - en dat tekent de actrice.

In deze productie wordt ze ook nog eens fraai belicht. Soms lijkt ze op een melkmeisje van Vermeer, dan weer zijn haar gelaatstreken die van een verbitterde vrouw.

Het enige nadeel van deze productie is dat de aanwezigheid van Schluter zo aandachttrekkend is dat je soms vergeet dat ze ook nog iets te zeggen heeft.

Door Hein Janssen
De Volkskrant, 20 oktober 2006